

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

MERKEZ KONSEYİNİN
33. BÜYÜK KONGRE'YE SUNULAN

ÇALIŞMA ve MALİ RAPORLARI

29. 2. 1984 - 29. 6. 1985

T.T.B. MERKEZ KONSEYİNİN 33. BÜYÜK KONGRE ÇALIŞMA RAPORU

Sayın Konuklar, 33. Büyük Kongrenin değerli delegeleri; 25 - 26 Şubat 1984 tarihinde, yapılan yasa değişikliği gereği ilk kez Ankara'da toplanan Türk Tabipleri Birliği 32. Büyük Kongresince Merkez Konseyi yönetimine seçilen bizler, şu anda, yaklaşık 1,5 yıllık çalışmalarımızı sizlerin denetim ve eleştirilerine sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyoruz.

Merkez Konseyi seçim sonuçları kesinleştikten sonra ilk toplantısını 29.2.1984 tarihinde, henüz toplanacak bir yeri olmadığı için Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu'nun muayenehanesinde yapmıştır. Hepinizin bildiği gibi, görev dağılımı şöyle sonuçlanmıştır. Konsey Başkanlığına Prof. Dr. Nusret Fişek, 2. Başkanlığa Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Genel Sekreterliğe Doç. Dr. Haluk Özbay, Muhasip Üyeliğe Dt. Hüsnü Çuhadar, ve Veznedar Üyeliğe Doç. Dr. Ragıp Çam seçilmişlerdir. Doç. Dr. Nevzat Eren ve Diştabibi Prof. Dr. Oktay Kural da üyelik görevlerini yüklenmişlerdir.

Konsey aynı günkü toplantısında, seçimler öncesinde sizlerden aldığı izlenimlere uygun olarak, Türk Tabipleri Birliği gibi bir meslek kuruluşunun çalışmalarının amatör çabalarla yürütülemeyeceği düşüncesinden hareketle, Batı ülkelerinde «executive director» diye adlandırılan bir «genel yönetmen»lik kadrosu ihdas etmiş ve bu göreve Dr. Uğur Cilasun'un atanmasını kararlaştırmıştır.

Konsey ikinci toplantısını 2 Mart 1984 tarihinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bahçesinde yapmıştır. Ertesi gün de Konsey'in İstanbul'daki evrakının ve demirbaşlarının devir - teslimi için İstanbul'a gidilmiş; gerekli yasal işlemler yerine getirilmiş ve eşyalar gelinceye kadar Ankara'da uygun bir yer kiralanmak üzere hemen araştırmaya başlanmıştır.

Konseyimizin devraldığı nakit ile, Ankara'daki kira fiatları karşılaştırıldığında aralarında büyük bir uçurum olduğu görülmüştür. Bu nedenle İstanbul'dan gönderilen koliler zorunlu olarak şimdiki genel yönetmenimizin bürosundaki bir odaya istif edilmiştir.

Sayın delegeler, bu gelişmelerin bilinmesinde yarar görmekteyiz. Çünkü geçen süre içinde nereden nereye geldiğine işaret edebilmenin başka bir yolu yoktur.

Bir süre sonra, Genel Yönetmen Dr. Cilasun, bürosunu başka bir yere taşıma konusunda ikna edilmiş ve Konsey, halen bulunduğu yere kiracı olarak yerleşmiştir.

Bu arada belirtmeden geçemeyeceğimiz bir konu var.

Toplantılarımız için Ankara Tabip Odası kendi toplantı salonunu haftanın iki yarım günü Konseyin kullanımına izin vermiş, ancak yazışmalar için oda sekreteryasının kullanılmasına izin vermemiştir. Yani bu en güç dönemde Konseyimize yardımcı olmamıştır. Bu nedenle Konseyimiz ivedi olarak gündelikle çalışan bir sekreter bulmak durumunda kalmıştır. Bu sekreter daha sonra kadroya geçirilmiştir. Daha ileride ikinci bir sekreter ile bir mali danışman da kadroya dahil edilmiştir. Şu anda Genel Yönetmen, 2 sekreter ve bir mali danışmanla çalışmalar yürütülmektedir.

Sayın delegeler; Çalışma raporumuzun bundan sonraki bölümü kronolojik bir sıra izlemeyecek, ana bazı konular altında yapılan yada yapılamayan işlere, geliştirilen yada başarılamayan ilişkilere değinilecektir.

BİRLİĞİMİZ İLE İLGİLİ YASAL DEĞİŞİKLİKLER

Bilindiği gibi 32. Büyük Kongreye dek 6023 sayılı yasa ve bu yasadaki değişiklik yapan 65 ve 83 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yasal durumumuzu belirlemekte idi. Meclis içtüzüğü gereği bu iki kanun hükmünde kararnamenin yasal süresi içinde kanunlaşarak 6023 sayılı ana kanunumuza eklenmesi gerekiyordu. T.B.M.M. Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu bu iş için toplandığında, Konseyimizin temsilcileri de bu toplantılara katıldılar. Toplantılarda Birliğimizi güçlendirici, çağdaş Tabipler Birliklerinin sahip olduğu görev ve yetkilerle donanmış bir Birliğin oluşmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılması için çaba gösterdiler. Ancak bunda istenen başarı sağlanamadı. Bunun nedeni temsilcilerimizin hazırlıksız ve bilgisiz olmaları değildir. Tam tersine bu toplantılara, Konseyimizin temsilcileri, yasa yapma tekniğine uygun bir biçimde maddede yazılmış metinlerle katılmışlardır. Ancak yasa koyucu, Türk Tabipleri Birliği'nin yetkilerini artırıcı yasal düzenlemeler yapmak konusunda isteksizdi.

İşte bu koşullar altında 6023 sayılı yasamız 3144 sayılı yasa ile değiştirilmiş bulunmaktadır. Bu değişikliklerin çoğunluğu öze ilişkin değil, biçimsel değişikliklerdir.

Bugünkü kongremizi ilgilendiren en önemli değişiklik, göndemimizin ilerki maddelerinde yeralan ve oda kurulması için en az 200 üye hekim ve dişhekiminin bulunması gerekliliğini getiren maddedir. Bugün Kongremiz, üye sayısı 200'ün altında olan illerde bulunan Tabip Odalarının tüzel kişiliklerini ortadan kaldıracak ve bu illerin hangi odalara bağlanacağına karar verecektir.

Birliğimizi çok yakından ilgilendiren ikinci yasal düzenleme, dişhekimi meslektaşlarımızın ayrılarak, ayrı dişhekimleri odaları ve Dişhekimleri Birliği kurmaları konusunda, İstanbul Milletvekili Dişhekimi Prof. Dr. Ercüment Konukman tarafından verilen yasa teklifidir. Konseyimiz

bu teklifin T.B.M.M. Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonundaki görüşmelerine de katılmıştır.

Bu görüşmelerde T.T.B.'nin bu ayrılmanın karşısında olduğu gerekçelerle savunulmuştur. Ayrıca Dişhekimleri Cemiyeti Genel Başkanı Sayın Prof. Dr. Yılmaz Manisalı ile görüşme yapılmış, Bursa Temsilciler Meclisi toplantısına kendisi davet edilerek görüşleri alınmıştır. Odalarımıza bu ayrılmanın T.T.B.'nin ve hekimlerin bütünlüğünü bozucu bir girişim olduğu vurgulanarak bölgelerindeki parlamenterler nezdinde çalışma yapmaları bir yazı ile iletilmiştir.

T.T.B. Merkez Konseyi, Ankara Tabip Odası, İstanbul Tabip Odası ve İzmir Tabip Odası başkanlarının Sayın Başbakanla görüşmelerinde sorun kendisine iletilmiş ve kendisinden yasa sahibi ile görüşme sözü alınmıştır. Bu sözü daha sonra Konsey Başkanımız tarafından bir mektup ile kendisine hatırlatılmıştır.

T.T.B. Haber Bülteninde konu ağırlıkla anlatılmış ve meslekdaşlarımıza duyurulmuştur.

Konseyimiz, teklifin, meslek odalarını düzenleyen Anayasa'nın 135. maddesine aykırı olduğu görüşündedir. Çünkü, anılan madde, aynı meslekten olanların aynı meslek kuruluşlarında bulunmalarını hükme bağlamıştır. Ancak komisyonda dinlenen gerek hükümet sözcüleri, gerekse teklif sahibi Sayın Konukman, «dişhekimleri ayrı fakültelerden mezun oldukları için ayrı meslekten sayılırlar» görüşündedirler. Biz dişhekimleri meslekdaşlarımızın hekim olduklarında ısrarlıyız. Ancak komisyon bu konudaki görüşlerimizi uygun bulmamıştır.

Bilindiği gibi, yasa geçtiğimiz günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden de geçmiştir. Merkez Konseyi olarak, bu sonucun Türk Hekimliği için hayırlı olmasını dilemekteyiz.

Birliğimiz ile ilgili yasal değişiklikler başlığı taşıyan bu bölümün sonunda doğrudan Birliğimizi ilgilendirmekle birlikte, meslekdaşlarımızı ve toplumumuzu yakın-

dan ilgilendiren iki yasaya daha değinmek istiyoruz. Bunlardan birincisi, zorunlu hizmet yasası olarak da bilinen «Devlet Hizmeti Yükümlülüğü» yasasıdır.

1984 yılı içinde yaptığımız iki temsilciler meclisi toplantısında da değindiğimiz gibi, Konseyimiz, hekimlerin yurtiçinde dengeli bir biçimde dağılmalarını sağlamak üzere, zorlayıcı önlemler yerine özendirici önlemler alınmasından yanadır. Bu görüşümüz sözlü ve yazılı olarak Sayın Cumhurbaşkanı'na ve Sayın Başbakan'a da iletilmiştir.

Sayın Başbakan, kendilerinin de aynı görüşte olduklarını, ancak kendilerinden önce çıkartılan bu kanuna daha bir süre uygulama şansı verilmesi zorunluluğu bulunduğunu belirtmişlerdir.

Yasaları beğenmemek başkadır, bunlara uyulması zorunluluğu başkadır. Biz beğenmesek de yasalara saygılıyız. Ancak eğer yasa kaldırılmayacaksa, genç meslekdaşlarımıza ve halkımıza en yararlı olacak bir biçimde değiştirilmesini istiyoruz ve bu konuda ısrarlıyız.

Zorunlu hizmet yasasında değişiklik yapan bir önerinin Meclis Sağlık Komisyonuna sevk edildiğini öğrenen Konseyimiz, konuyla yakından ilgilenmiş ve teklif üzerinde geniş çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar sonucu, verilen değişiklik önerilerinin yasayı daha da geriye götürücü, adam kayırmayı kolaylaştırıcı niteliklerini saptamış ve buna ilişkin görüşlerimiz, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına, Başbakanlığa ve Cumhurbaşkanlığı yüce katına resmen iletilmiştir.

Meslekdaşlarımızı ve toplumumuzu çok yakından ilgilendiren ikinci yasal düzenleme de Katma Değer Vergisi yasasıdır. Yasanın görüşülmeye başlamasından itibaren Konseyimiz sağlık hizmetlerinin ve ilacın istisnalar arasında sayılması gerektiğini, başka ülkelerden de örnekler göstererek istemiştir. Bu konuda da Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına, Maliye ve Gümrük Bakanlığına, ve Cumhurbaşkanlığı yüce katına başvurulmuştur. Ne yazık ki

yasanın çıkmasından önce başlatılan çabalarımız sonuç vermemiştir. Ancak Konseyimiz ısrarlı başvurularını tekrarlamış, sonunda Maliye ve Gümrük Bakanlığından yasa ile ilgili yeniden çalışma yapıldığında görüşlerimizin gözönüne alınacağını belirten bir yanıt alınmıştır.

ÖZLÜK HAKLARIMIZ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIMIZ VE KAZANIMLAR

Şubat 1984'den bu yana geçirdiğimiz dönem, başta mali sorunlarımız olmak üzere özlük haklarımızın kabul ettirilmesi ve ileri götürülmesi için yoğun çabalarla geçmiştir. Bunları birkaç başlık altında sizlere sunacağız.

1 — ASGARİ ÜCRET SAPTAMASI VE EK GÖREV DAĞITIMINDA TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ'NİN YASAL DURUMU

Türk Tabipleri Birliği, 1982 Anayasasının «Devleti Oluşturan Organlar» başlığını taşıyan bölümü altında yer alan 135. maddesinde belirtilen, «Kamu Kurumu Niteliğinde bir Meslek Kuruluşudur.» Yasa koyucu, organların görev ve yetkilerini yasalarla belirler. Türk Tabipleri Birliğine vucüt veren 6023 sayılı yasa önemli bir işlev olarak, hekim ve dişhekimlerinin alabilecekleri **enaz muayene ve tedavi ücretlerini** belirleme yetki ve görevini Birliğimize vermiştir.

Yasa koyucu, belli başlı üç nedenden ötürü böyle bir hükme gerek görmüştür.

1 — Hekimler arasında haksız rekabeti önlemek,

2 — Hastaların hekimlerini seçerken daha ucuzu değil, daha bilgili ve yetenekli olan hekimleri seçebilmelerine olanak sağlamak,

3 — Hekimlerin kendilerini hastalarına kabul ettirebilmeleri için fiat kırma gibi hekimlik onuruna yakışmayan bir yola başvurmalarını önleyip, bilgi ve becerilerini

geliştirerek, yenilikleri sürekli izlemek zorunda kalmalarını sağlamak.

Yasa koyucunun hekimlik meslek ve san'atının belirli bir yetkinlik düzeyinin altına düşmesini önlemek ve hekimleri yenilikleri sürekli olarak izleyip bilgi ve becerilerini artırmak amacı ile koyduğu, bu «belirli bir ücretin altında muayene ve tedavi uygulama yasağı»na ne yazık ki hem kimi meslekdaşımızca, hem de çeşitli kamu ve özel kuruluşların yönetimlerince uyulmamaktadır. Kurum yöneticileri, hekim ve dişhekimleri ile yaptıkları sözleşmeleri Borçlar Kanunu'nun «Hizmet Akdine İlişkin» hükümleri gereği yaptıklarını; buna göre hizmet akdinin her iki tarafça serbest olarak yapılabileceğini, 6023 sayılı yasanın kendilerini değil hekim ve dişhekimlerini bağlayacağını; kurumlarının, Türk Tabipleri Birliği yasası hükümlerine aykırı hareket eden hekim ve dişhekimleri ile sözleşme imzalamakta bir sakınca görmediklerini belirtmektedirler.

Borçlar Kanununun 129. maddesi, hizmet akitlerinin (sözleşmelerin) kanuna, ahlâka (adaba) aykırı olamayacağını açıkça hükme başlamıştır. Türkiye'de çalışan herkes için geçerli bir «Asgari Ücret» uygulaması vardır. Eğer bu mantık geçerli olursa, çeşitli kamu ve özel kuruluşlar asgari ücret altında çalışmayı kabul eden işçileri de çalıştırmakta özgür olmalıdır. Halbuki bu yasağa her kesimde uyulmaktadır. Hukuk açısından aradaki farkı anlamaya olanak yoktur. Konseyimiz 6023 sayılı yasanın tüm Türkiye Cumhuriyeti yasaları gibi, gerçek ve tüzel tüm kişileri başladığı görüşünde ısrarlıdır.

Çeşitli kuruluşların yöneticilerini bu konuda cesaretlendiren en önemli olgu, bir bölüm meslekdaşımızın kendi yasamıza ve Tıbbi Deontoloji Tüzüğüne uymamakta gösterdikleri «pervasızlıktır.» Merkez Konseyi yöneticileri büyük bir kamu kurumunun en üst düzeyde yöneticilerinden 45.000 TL ödemeyi düşündükleri bir ilçede bir ay için 1.300 (bin üçyüz) TL'sına sözleşme yapmak isteyen hekimlerin çıktığı olgusunu büyük bir şaşkınlık ve üzüntü ile

dinlemişlerdir.

Demokratik yönetimlerde, yasaları beğenmemek, bunları değiştirmek için çaba göstermek doğaldır. Ama «yasalara uymamak» -bu yasalar beğenilmese bile- bağışlanamaz. Kaldı ki Türk Tabipleri Birliği Yasasına, yasa koyucunun bu hükmü koymaktaki yüce niyeti yukarıda açıklanmıştır. Tabip odalarımızın yasaları uygulamakla görevli ve yükümlü oldukları bir kez daha vurgulanarak, yasalara aykırı olarak asgari ücret altında sözleşme yapan hekim ve dişhekimlerini sürekli bir biçimde kovuşturmaları ve haklarında gerekli işlemleri hiçbir ayırım gözetmeden yapmaları gerekmektedir.

Meslekdaşlarımızın, bu birlikten yoksun, dayanışmayı hiçe sayan, hekim onuruna gölge düşüren davranışları, bir bölüm kurum ve kuruluşun asgari ücrete uymamakta direnmesinin en önemli dayanağı olmuştur. Konsey üyelerimiz ve oda yöneticilerimiz, bazı kuruluş yetkililerinin, «biz bu ücretlerin onda birine sözleşme yapacak nice hekim ve dişhekimini buluruz» yollu direnişleri ile karşılaşmışlardır. Merkez Konseyimiz, yasaları uygulamakla görevli bir kamu kuruluşu olan Birliğimiz, bu uygulama için kararlılığını pek çok kez odalarımıza duyurmuştur. Asgari ücretin altında sözleşme yapmakta ısrar eden hekim ve dişhekimlerinin Onur Kurullarına verilmesi ve yasa ve tüzüklerin açık hükümlerinin tereddütsüz uygulanması gerekmektedir. Ancak bu yapılırsa, yasal ücretin altında ücret kabul etmeyerek, yasalara saygılı ve hekimlik onurunu korumakta titiz davranmaya kararlı, çoğunluktaki meslekdaşlarımızın hakları korunabilir. Bazı odalarımız bu konuda çok kesin ve kararlı bir tavır sergilerken, ne yazık ki başka bazı odalarımız bu meslekdaşlarımızın yasaları çiğnemesi karşısında aynı kararlı tavrı gösterememişler ve bu yönden güçsüzleşmemize yolaçmışlardır.

Öte yandan Merkez Konseyimizin çeşitli kamu ve özel kuruluşlar ile, yasamızın bağlayıcılığını kabulettirmek için başlattığı ilişkiler olumlu sonuçlar vermiştir. Bu kapsam-

da olmak üzere hemen tüm Bankalar asgari ücretlerimizi kabul etmek zorunda kalmışlardır. Maliye Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumunun en üst düzeydeki yetkilileri de görüşmelerimiz sonucu, asgari ücreti saptama yetkisinin Birliğimize ait olduğunu kabul etmişlerdir. Kendilerinin hekim ve dişhekimlerinin ücretlerini saptamadıklarını, memur ve işçilerine verecekleri «sağlık yardımını» belirlediklerini, asgari ücretimizle arada bir fark varsa bunun memur yada işçiden alınması gerekliliğini belirtmişlerdir. Maliye Bakanlığı yetkilileri önümüzdeki yıl için tedavi yardımlarını, Birliğimiz ile ortak olarak düzenlemeyi teklif etmişlerdir. Konseyimiz mali yılbaşından önce bu önerinin gereğinin yapılması için Maliye Bakanlığı ile ilişkilerini sürdürecektir.

Konseyimiz bu aşamadan sonra, Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına bir mektup göndererek, SSK'nın sağlık yardımlarını bir hekim olarak değerlendirmesini ve bunun T.T.B. asgari ücretleri düzeyine çıkarılması için çaba göstermesini istemiştir.

Asgari ücretle ilgili bu bölümde bir konuya daha önemli değinmek istiyoruz.

T.T.B. Asgari Ücret Tarifesi Ankara'da çeşitli branşlarda hekimlerin kendi aralarında oluşturulan alt komisyonlarda uzun süre tartışılarak olgunlaştırılmış, ülkemizin koşulları, yüksek enflasyon hızı gözönünde tutulmaya çalışılmıştır. Daha sonra muayene ücretleri ile ilgili birimler bölümü tüm odalarımıza gönderilerek, bunların kendi bölgelerindeki uygulanabilirliği sorulmuştur. Bazı odalarımız kendi bölgeleri için birimlerin yüksek, bazıları düşük olduğunu belirtmişler, ancak çoğunluk «uygulanabilir» kanısını bildirmiştir. Tarifenin yürürlüğe girdiği ilk aylarda fiatların yüksek olmasından yakınmalar fazla iken, son zamanlarda bunu düşük bulanların sayıca artması ilgi çekicidir. Bu türden başvurulara Konseyimiz, bu fiatların rayiç ücret olmadığı, en az düzeyi belirlediği, meslekdaşlarımızın özellikle kurumlarla sözleşme yaparlarken bu ücret-

lerin üzerinde ücretler talebetmelerinin doğı hakları olduğu yanıtını vermektedir.

2 — MEMORANDUM

Merkez Konseyimiz bir yandan sorunlarımızı sürekli gündemde tutabilmek ve kalıcı bir belge sağlamak, öte yandan ülkemiz yöneticilerini sorunlarımız üzerinde düşünmeye zorlamak amacı ile Kasım 1984'de bir Memorandum yayınlamıştır. 12 sayfadan oluşan bu küçük kitapçıkta, sorunlarımızın belli başlılarına başlıklar halinde değinilmiştir. Daha sonra Haber Bültenimizde ve Toplum ve Hekim dergisinde de yayınlanan bu Memorandumun yan-kısı umulandan çok olmuştur. Bir yandan yazılı basın sürekli alıntılar yaparken, öte yandan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bu belgeyi temel alan çalışmalar başlattığı öğrenilmiştir.

Memorandum, başta Sayın Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Konseyi Üyeleri ve Milletvekilleri olmak üzere, Sağlıkla ilgili bütün Kurum ve Kuruluşlara, siyasal partilere yaygın bir biçimde dağıtılmıştır. Böylece ilk kez sorunlarımızı toplu bir biçimde dile getiren kalıcı bir belge basılmış ve yayılmış bulunmaktadır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sayın Mehmet Aydın, 14 Mart'ta Ankara Tabip Odasının düzenlediği kutlama töreninde yaptığı konuşmada Memorandumumuzu temel alarak, sorunlarımız konusunda düşüncelerini açıklamaya çalışmıştır.

Sayın Delegates; gerek mesleki sorunlarımız, gerekse toplum sağlığı konularına nasıl ön yargıdan uzak, yapıcı ve iyiniyetli baktığımızı göstermek açısından bu memorandumun sonuç bölümünü burada aynen aktarmak istiyoruz.

«Hekimlerin ve dişhekimlerinin tek yasal örgütü olan Türk Tabipleri Birliği, halk sağlığının korunmasını ve yükseltilmesini görevlerinin en başta olanı olarak görür. Türk Hekimlerinin bunu sağlamada yabancı meslekdaşlarından

eksik hiçbir yanı olmadığını büyük bir inançla vurgular. Her toplum kesiminde olduğu gibi, hekim toplumunda da kişisel çıkarlarını meslek onurunun önüne çıkararak olabileceğini kabul etmekle birlikte, bunu istisna olarak kabul eder ve bu tür davranışları tüm meslekdaşlarımızın en ağır bir biçimde kınadığını belirtmeyi görev sayar.

Türk Tabipleri Birliği mesleki dayanışmayı, halka hizmet yarışının önemli bir unsuru olarak algılar. Bütün üyelerinin dayanışmanın güçlendirilmesi için özveri ile davranacaklarına gönülden inanır.

Türk Tabipleri Birliği, başta Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri olmak üzere sağlıkla ilgili tüm kamu ve özel kuruluşların iyi niyetli olduğunu peşinen kabul eder. Ancak Birliğimiz hükümetlerin çözmek zorunda olduğu diğer sorunlar arasında, halk sağlığını ilgilendiren konuların arka plana atıldığını da üzüntü ile belirtmeyi görev sayar ve bunu yanlış bir tutum olarak değerlendirir. A.B.D. Hükümetinin, Orta Amerika ülkelerindeki durumu değerlendirmekle görevlendirdiği Dışişleri eski Bakanı Henry Kissinger'in başkanlığındaki komisyon raporlarında, Orta Amerika hükümetleri bu yönden eleştirilmiş ve D'sraeli'nin şu sözü aktarılmıştır. «Bir ülkenin ekonomisinin sağlıklı oluşu önce halkının sağlıklı oluşuna bağlıdır.»

Türk Tabipleri Birliği bu görüş ve gözlemlerinin ışığı altında, iyi niyetlerinden kuşku duymadığı tüm kamu ve özel kuruluşlarla halk sağlığını korumak ve yükseltmek amacı ile iş ve güç birliğine hazır olduğunu bir kez daha belirtir.

Türk Tabipleri Birliği, değişik kişi ve kuruluşlar arasında ilgi alanına giren tüm konularda görüş farklılıkları bulunmasını insan olmanın ve demokrasinin son derece doğal bir sonucu kabul eder. Farklı görüşlerin tartışılmasını, olumlu sentezlere varabilmenin biricik yolu olarak benimser.

Türk Tabipleri Birliği, insan sağlığını yalnız hasta ya da sakat olmamak değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yön-

den tam bir iyilik hali olarak tanımlar. İnsan sağlığının korunmasının, devletin ve hekimlerin ilk ve vazgeçilmez görevi olduğunu kabul eder.

Türk Tabipleri Birliği, bedence, ruhca ve sosyal yönden tam bir iyilik durumunda bulunan insanların yaşadığı bir Türkiye Cumhuriyeti için temsil ettiği tüm hekim ve dişhekimlerinin her türlü özveriye koşulsuz olarak katlanacaklarını inançla belirtmekten onur duyar.»

3 — EK GÖREV DAĞILIMI

3144 Sayılı kanunla değişik 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasasının 5. maddesi, özel kurum ve işyerlerinde çalışan tabip ve dişhekimlerinin diğer bir kurum ve işyeri tabipliğini alabilmesini tabip odaları Yönetim Kurullarının iznine bağlamıştır. Bu açık yasa hükmüne karşın, ek görevlerin dağılımının adilane bir şekilde yapılamadığı bir gerçektir. Bunun belli başlı nedenleri şunlardır.

1 — Kurumlar ve tabip ve dişhekimleri yasayı bilmedikleri için izin alma işlemini yerine getirmemektedirler. Ancak Türk Hukuk sisteminde «yasaları bilmemek mazeret kabul edilmemektedir.»

2 — Tabip Odaları yönetim kurulları, gerek kayıtlarının eksikliğinden ötürü gerekse konuya yeterince ciddiyetle eğilmediklerinden, ek görev isteklerini çoğu kez soruşturmada olumlu karşılamaktadırlar. Bunun sonucu olarak, bir yanda bir tek ek görev alamayan hekim ve dişhekimleri varken, öte yandan üzerinde 15 - 16 ek görev bulunan meslekdaşımız olduğu ortaya çıkmaktadır.

Merkez Konseyimiz bu sorunun çözümünü için;

a) Meslekdaşlarımızın ve kurumların, ek görev alacak hekimlerle ilgili yasal zorunlulukları konusunda iyice aydınlatılmaları gerektiğini,

b) Odalarımızın, üyeleri hekim ve dişhekimleri ile ilgili ayrıntılı bilgileri kapsayan, bu arada ek görev durumlarını da gösterir kartlar düzenlemesi gerekliliğini;

c) Odalarımızın bölge çalışma müdürlükleri ile sıkı işbirliğinde bulunmaları gerekliliğini tüm odalarımıza duyurmuştur.

Konseyimiz bu konuda gerekli işbirliğini sağlamak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilişki kurmuştur. Ancak Tabip Odalarımızın birinci ve ikinci maddelerde belirtilen gerekliliklerin ortaya çıkardığı işleri yapabilecek biçimde organize olmaları da zorunludur.

Bilindiği gibi meslekdaşlarımızın dört çeşit sözleşme yapma durumu vardır.

a) Hastaya uygulanan muayene ve tedavi işlemlerine göre ücret ödeme;

Bu biçim daha çok bankalar ve benzeri kuruluşlar ile yapılan sözleşmelerde uygulanmaktadır. Bunun için Türk Tabipleri Birliği'nin uyulması gerekli bir «Asgari Ücret Tarifesi» vardır. Hekim ve dişhekimleri özel muayenehanelerinde gördükleri her hasta ve bunlara uyguladıkları her teşhis ve tedavi yöntemi için en az bununla ilgili asgari ücreti almak zorundadırlar. Son çıkan «Katma Değer Vergisi» yasası da bu zorunluluğu vurgulamıştır.

b) Çeşitli özel işyerleri ile saat başı sözleşme;

Bu biçim sözleşme daha çok fabrikalar, atelyeler vb. gibi işyerleri ile yapılan sözleşmelerdir. Birliğimiz bu biçim sözleşmeler için saat başı brüt 2.500 TL'si asgari ücret belirlemiştir.

Bazı kamu kuruluşları da 26 Haziran 1978 tarih ve 16330 sayılı Resmi gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca bu biçimde sözleşmeli hekim istihdam etmektedirler. 1985 Mali yılı için Maliye Bakanlığının saptığı saat ücretleri cetveli şöyledir.

Haftada Çalış. Gün Sayısı : 1 Saat. 2 Saat. 3 Saat. 4 Saat.

1	25.300	30.400	35.500	40.600
2	30.400	35.500	40.600	45.600
3	35.500	40.600	45.600	50.700
4	40.600	45.600	50.700	54.700
5	45.600	50.700	54.700	60.800

Konseyimiz 14.1.1985 tarihinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına başvurarak bu rakamların Birliğimizin belirlediği esaslara uygun olarak yeniden düzenlenmesini istemiş, ancak buna resmi bir yanıt alamamıştır. Gayri resmi olarak gelecek yıl için Konseyimizin görüşünün alınacağı bildirilmiştir.

c) Aylık maktu bir ücretle yapılan sözleşmeler;

Özellikle küçük il ve ilçelerde, SSK gibi bazı kamu kuruluşları KİT'ler, bu biçimde sözleşme yapmaktadırlar. Merkez Konseyimiz böyle sözleşmeler için alt sınır kesinlikle 40.000 TL'nin altına düşmemek kaydıyla sınır belirleme yetkisini, bölgenin özelliklerini gözönünde tutma fırsatını da tanımak için Tabip Odalarına bırakmışlardır.

d) Gönderilen hasta başına vizite ücreti almak koşulu ile yapılan sözleşmeler;

Bu biçimde bir sözleşmede hasta başına alınacak vizite ücretinin o bölgedeki asgari ücretin altında olmayacağı doğaldır.

4 — MESLEK GRUP SİGORTASI

Bilindiği gibi 32. Büyük Kongre'de Edirne delegelerimizin verdiği bir önerge kabul edilerek, bir «Hekim Yardımlaşma Sandığı» kurulması görevi Konseyimize verilmişti. Karar her hekimden ayda 100 TL alınmasını ve 5 yıl sonunda sağlanacak birikimle, önergede öngörülen çok çeşitli işlevlerin yerine getirilmesini gerektiriyordu.

Odalarımızın üyelerinden yasal olan aidatlarını bile toplayamadıkları bu ortamda bu işin gerçekleştirilmesinin kesinlikle olanaksız olduğunu gözönüne alan Konseyimiz, böyle bir yardımlaşma sandığının amaçlarının hiç olmazsa bir bölümünü sağlamak amacı ile bir girişimde bulundu. 1966 yılında Merkez Konseyimiz ile Türkiye İş Bankasına bağlı Anadolu Sigorta arasında yapılmış olan Meslek Grup Sigortasını canlandırmak için bir dizi ilişki kuruldu. Sonuçta, güçlkle de olsa Ticaret Bakanlığının da onayı alı-

narak, mesleğimiz mensupları ile onların eş ve 18 yaşını bitirmiş çocuklarına, kişisel olarak hiçbir sigortanın sağlayamayacağı avantajlarla bir sigorta yapılması için yeni bir protokol imzalandı. Bu protokola göre, sigortalı meslekdaşlarımız ölüm, kaza, işgöremezlik, emeklilik, toplu tazminat, borç alma, sigorta gelirinden pay alma gibi bir dizi olanağa kavuştular.

Meslek Grup Sigortamız büyük ilgi görmektedir. 6 aylık sürede sigortaya katılan meslekdaşlarımızın sayısı 1500'ü geçmiştir. Odalarımız bu olanağı meslekdaşlarımıza daha yaygın bir biçimde duyururlarsa, ilginin daha da artacağından kuşku duymamaktayız.

5 — SAHTE DIŞÇILAR VE MÜTETABBİPLERİN ÇALIŞMASININ ÖNLENMESİ

Bu konuya 1 Nolu Memorandumumuzda da ayrıntılı bir biçimde değinilmiştir. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanun'da gerekli değişiklikler yapıncaya kadar, bu konunun Konseyimizi ve odalarımızı en çok uğraştıran konulardan biri olmayı sürdüreceği anlaşılmaktadır. Konseyimiz bugünkü koşullarda bu konuda odalarımızın daha sıkı kovalama yapmaları ve kararlarının uygulanması için il idarecileri ve savcılarla sıkı ve iyi ilişkiler kurmalarından başka bir çözüm yolu bulunmadığı görüşündedir.

Burada bir noktaya daha değinmekte yarar görmekteyiz. Bursa Temsilciler Meclisi toplantısında, Sağlık Müdürü Sayın meslekdaşımızın açıkladığı olay ibret vericidir. Bursa Sağlık Müdürlüğünce sahte dişhekimlerini kovuşturmak için müfettiş ve hekimlerden bir komisyon oluşturulmuş ancak bu kişileri muayenehanelerinde yakalamaya gidecek bu komisyona katılmak üzere **birtek diştabibi** bile bulunamamıştır. Aynı durumun Kütahya ilinde de ortaya çıktığı Eskişehir Tabip Odası Başkanımızca belirtilmiştir.

Merkez Konseyimiz, Genel İdare ve Savcıların görevle-

rini yapmalarında aksaklık olduğu durumlarda, odalarımızın ayrıntılı bilgi verirlerse Bakanlıklar kanalı ile destek sağlamaya çalışacaktır.

Burada bir noktaya daha değinmekte yarar görüyoruz. Dişhekimleri meslekdaşlarımızın ayrı odalar kurmasını sağlayan ve T.B.M. Meclisinden geçen yasa teklifinde, teknisyen adı altında çalışan sahte dişçilerin çalışmalarını önleyecek bir tek hüküm bulunmamaktadır. Bazı dişhekimleri meslekdaşlarımızın ayrı örgütlenme sağlayan bu yasa ile önlenebileceğini düşündükleri bu durumun çözümü için Birliğimiz dışında hiçbir kuruluşun yada kişinin şimdiye kadar tek bir girişimi olmamıştır.

Konseyimiz gerek yayınladığı Memorandumla, gerekse basınla yakın ilişkiler kurarak bu konunun kamuoyuna çok canlı bir biçimde yansımaları sağlamıştır. Çeşitli sahte dişçilerin adreslerini saptayarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teftiş Kurulu ile ilişki kurmuş, gerek bunları gerekse diplomalarını bu kişilere kiralayarak hekimlik onuruna gölge düşüren dişhekimlerini ortaya çıkarmış, bunlara verilen cezaların onaylanmasını izleyen günlerde gene Bakanlıkla sıkı ilişki kurarak cezaların çabuk ve etkin olarak uygulanmasını sağlamaya çalışmıştır.

6 — HEKİM OLMAYAN KİŞİLERCE ÇALIŞTIRILAN POLİKLİNİKLER

Merkez Konseyimizin Hukuk Bürosu, 1965 yılında Danıştay 3. Dairesi tarafından verilen ve daha sonra Danıştay Genel Kurulunca da onaylanan bir karar elde etmiştir. Bu karara göre, hekim olmayan kişilerin poliklinik, dispanser, sağlık merkezi v.b. adlarla ayakta teşhis ve tedavi kuruluşları kurmaları, hekimlik mesleğine «ticari bir veche verme» olarak yorumlanmış ve yasaklanmıştır. Özel hastaneler bu kararın dışındadır.

Merkez Konseyimiz, bu kararın tam metnini, tüm iller valiliklerine ve tabip odalarına sirküle ederek gereğinin

yapılmasını istemiştir. Ankara'da genç meslekdaşlarımızdan kurulu bir grup, tüm bölgedeki bu tür yerleri büyük bir hevesle denetlemeye başlamışlar ve buralarda olağanüstü uygunsuzluklar saptamışlardır. Ancak çok kısa bir süre sonra, işin içerisine siyasal nitelikli baskılar yoğun bir biçimde karışmış ve bu ekiplerin çalışmaları, Bakanlık yetkililerince gözdağı verilerek durdurulmuştur. Ankara dışındaki kimi iller valilikleri ise, kontrollerini yaptıklarını, bölgelerinde bu tür yerlerin bulunmadığını bildirmişlerdir.

Bu olayı burada anlatmamızın amacı, meslek kuruluşları ile idarenin uyumlu bir işbirliği yapmaması durumunda sağlık hizmetlerinin ve hekimlik onurunun alacağı yaralardan korunmanın olanaksız olduğunu vurgulamak içindir. Nitekim bu olaydan sonra neden yüce mahkeme kararına itibar edilmediğini soran yazımıza, Bakanlıkça yanıt bile verilmemiştir.

7 — BELEDİYELERLE İLİŞKİLER

Bilindiği gibi 1980 yılından sonra, Belediye Gelirleri 2464 sayılı yasa ile yeniden düzenlenmiştir.

Bu yasanın 1. maddesi aynen şöyledir;

1 — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde,

a) Ticari, sınai veya serbest meslek faaliyetinde bulunmak

b) Motorlu taşıtlarla ticari amaçlı yük ve yolcu taşımacılığı yapmak Meslek Vergisine tabidir.

Bu durumda sözü edilen yasa, yeni bir düzenleme ile, muayenehanesi olan meslekdaşlarımıza belediyelere «meslek vergisi» ödemek zorunluluğunu getirmektedir.

Gene aynı yasanın 81. maddesi ise aynen şöyledir;

«Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması, «İşyeri Açma İzni Harcına» tabidir.

İşte bu 81. maddeye dayanarak çeşitli iller ve ilçelerin Belediyeleri, serbest hekim ve dişhekimlerinin muayeneha-

nelerini kontrol ederek, «işyeri açma ruhsatı» ve «hafta sonu tatili çalışma ruhsatı» aramaya başlamışlardır. Bu arada Giresun'da bir meslekdaşımıza, hasta tartmakta kullandığı terazisinde belediyenin damgası bulunmadığı için ceza bile kesilmiştir.

Konu başta Isparta odamız olmak üzere çeşitli odalarımızca Konseyimize yansıtılır yansıtılmaz, çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. İlk olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkililerine durum yazılı ve sözlü olarak anlatılmıştır. Bu üst düzey yetkilileri sorunumuza anlayışla yaklaşmışlar ve avukatlar, hekimler, kuyumcular vb. gibi, işyeri açmak için kendi meslek kuruluşlarından izin almaları gerekli olan meslek mensuplarının, 2464 sayılı yasanın 81. maddesi kapsamı içinde düşünülmemeyeceğine dair bir mütalaaları bulunduğunu Konseyimize bildirmişlerdir. Konseyimiz de Belediyelere gerekli duyurunun yapılması için bu görüş yazısı ile birlikte İçişleri Bakanlığına başvurmuştur. Ancak ne yazık ki, İçişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığının bu konudaki görüşüne itibar etmemiş ve başvurumuza olumsuz yanıt vermiştir. Yanıt bize resmen tebliğ edildikten sonra Merkez Konseyimiz, hatırlayabildiğimize göre ilk kez tüm hekim ve dişhekimleri adına bu kararın düzeltilmesi için yargı yoluna başvuracak ve İçişleri Bakanlığını İdari Mahkemeye verecektir.

Sonuca yüce Türk adaleti karar verecektir.

8 — NÖBET TAZMİNATLARI

1981 Anayasası «angaryayı» açık bir biçimde yasaklamaktadır. Bu nedenle nöbet tutan meslekdaşlarımıza çalışmalarının karşılığının ödenmesi için, göreve başladıktan hemen sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, YÖK ve Üniversiteler Tıp Fakülteleri Dekanlıklarına başvurularında bulunulmuştur. SSK'na bağlı Sağlık Kuruluşlarında çalışanların yetersiz bile olsa nöbet ücreti aldıkları, bu durumdaki adaletsizliğin de çarpıcı olduğu bu başvurularda

dile getirilmiştir.

Nöbet tazminatları konusuna, 1 Nolu Memorandumumuzda da geniş ve açık bir biçimde yer verilmiştir. Uzun süre başvurular yinelenmiş, her türlü devlet memuru fazla mesai ücreti alırken hekimlere fazla çalışmalarının karşılığının verilmemesindeki olağanüstü adaletsizlik bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Bu son başvurumuza Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığın'dan alınan yanıtın tam metni aşağıdadır.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ BAŞKANLIĞI
Mithatpaşa Cad. No. : 49/8
Yenişehir/ANKARA

İLGİ : 5.4.1985 gün ve 2039/85 sayılı yazınız.

Hekimlerin nöbet hizmetlerinin fazla mesai olarak değerlendirilmesi için yapılan çalışmalar sürdürülmektedir.

Ancak yapılan hesaplamada, haftada bir gün nöbet tutan bir hekimin eline ayda brüt 6400 TL net 3800 TL geçeceği görülmüştür.

Bu meblağın'da, bir hak olduğu görüşüyle hekimlerin bunu alabilmeleri düşünülmekte ve gereken çalışmalar yapılmakta ise de; bu meblağın tatminkar olmadığı açıktır.

Bu itibarla sağlık hizmeti veren ve böylece çok önemli bir görevi ifa eden personel'in maddi yönden tatmin edilmesi ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarında çalışmanın özendirci hale getirilmesi için daha köklü ve etkin çareler üzerinde ciddi ve yoğun şekilde çalışılmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

BAKAN ADINA

Prof. Dr. Yunus MÜFTÜ
Müsteşar

Görüldüğü gibi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bu konuda emeğimizin karşılığı olarak gene «muğlak bir

vaadde» bulunmaktadır.

9 — ÖZEL HİZMET TAZMİNATI

Konseyimiz, part-time çalışan bazı üyelerimizin özel hizmet tazminatlarının ödenmediğini öğrenince, durumu Hukuk Büromuza incelettirmiştir. Bu tazminatın hizmetin teknik niteliğinden kaynaklanan bir tazminat olduğu, bu nedenle muayenehane açsa bile kesilmemesi gerektiği konusunda bir Danıştay kararı bulunduğu büromuzca saptanmıştır. Bu durum odalarımıza ve bültenimiz aracılığı ile tüm meslekdaşlarımıza duyurulmuştur. Ancak çok sınırlı sayıda saymanlığın bu ödemeyi yapmadığı kısa zamanda anlaşılmiş, sözü edilen tazminatı alamayan az sayıda meslekdaşımız için de Hukuk Büromuzca dava açılmıştır.

10 — PROTOKOLDEKİ YERİMİZ

Merkez Konseyimiz Ankara'da göreve başlar başlamaz, gerek Birliğimizin Devlet Protokolündeki yeri, gerekse odalarımızın iller protokolündeki yerlerinin belirlenmesi için Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığına başvurmuştur. Şimdiye dek hekimlerin Devlet Protokolündeki yeri diye bir şey söz konusu olmadığından, başvurumuz çok ilginç uygulamalarla karşılaşmıştır. Sonunda Devlet Protokolünde siyasal partilerin arkasında Konseyimize yer verilmiş, ancak odalarımızın il protokolündeki yerleri illere göre çok değişik konumlarda olmuştur.

İçişleri Bakanlığının yeni bir protokol düzenlemesi yaparak sayın Cumhurbaşkanı'nın onayına arzedeceği öğrenildiğinden, yerlerimizin mesleğimizin onuruna uygun bir biçimde ve kesin olarak belirlenmesi için girişimlerimiz sürmektedir.

1 — İLAÇ DANIŞMA KURULU

Uyuşturucu ve psiko trop ilaçların ayrı ve özel reçetelerle satılması ve bu özel reçetelerle satılacak ilaçların lis-

tesinin belirlenmesi için Bakanlıkça toplanan ilaç danışma kuruluna, Merkez Konseyimiz üyeleri Doç. Dr. Nevzat Eren, Doç. Dr. Ragıp Çam ve Doç. Dr. Haluk Özbay düzenli bir biçimde katılmışlardır. Bu toplantılarda gerek uyuşturucu madde, gerekse psiko trop ilaçlara ait reçetelerin eskiden olduğu gibi, Birliğimiz ve odalarımız eli ile dağıtılması ilke kararına bağlanmıştır. Karar uzun bir süre makamın onayı için beklemiş, ancak daha sonra bildiğiniz gibi bu reçetelerin sağlık müdürlükleri eli ile dağıtılması kararına varılmıştır. Sağlık müdürlüklerinin nasıl çalıştığı gözönüne alınırsa, bu kararın uygulamada nasıl aksamalar yaratacağı kolaylıkla tahmin edilebilir.

12 — ÖĞRENCİ DEĞİŞİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Sayın delegeler,

Birliğimizin bünyesinde, kısa adı TurkMSIC olan «Türk Tıp Öğrencileri Uluslararası Kurulu» adı ile bir kurul bulunmaktadır. Bu kurul, Konseyimiz Genel Sekreterinin denetimi altında, tıp öğrencilerinin bilgi ve deneyimlerini artırmayı amaçlayan etkinliklerde bulunmaktadır. Kurulun, Bursa, İstanbul ve İzmir'de yerel birimleri vardır. Son aylarda Eskişehir ve Antalya Tabip Odalarımızın destek ve katkıları ile buralarda da yerel birimler oluşturulmuştur.

TurkMSIC, «International Federation Of Medical Students Associations»ın üyesidir ve bu kuruluşun 1984 yılı Ağustos ayında yapılan genel kurulunda, «Halk Sağlığı Çalışma Birimi Direktörlüğü»ne bizim kuruluşumuz seçilmiştir.

TurkMSIC, 1984 yılında 259 Türk Tıp Öğrencisine yurtdışında 1'er aylık staj olanağı sağlamıştır. Aynı sayıda yabancı öğrenci de yurdumuza gelerek çeşitli illerimizdeki Tıp Fakülteleri ve Sosyal Sigortalar Kurumu hastanelerinde staj yapmışlardır. Gene bu kuruluşumuz «Field Project» adı altında, Hacettepe, 9 Eylül ve Uludağ Üniversitelerine

bağlı eğitim ve araştırma bölgelerindeki sağlık ocaklarında yabancı öğrenciler için staj olanağı sağlamaktadır.

İki yıldır bu etkinliklerin yanında, Ankara'da gene yabancı öğrenciler için «Yaz Okulu» adı ile eğitim yapılmaktadır. TurkMSIC, geçtiğimiz yıl Tıp Fakültesi öğrencileri arasında bir de «Kan Bağışı» kampanyası düzenlemiştir.

13 — ULUSLARARASI İLİŞKİLERİMİZ

Sayın delegeler,

Merkez Konseyimiz göreve başladıktan hemen sonra, yasa gereği Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında da izin alarak, üyelik için «Dünya Tabipler Birliğine» (World Medical Association) başvurmuştur. Başvurumuz olumlu karşılanmıştır. 20 - 23 Mayıs tarihlerinde Fransa'da yapılan toplantıda üyeliğe ilke olarak kabul edildiğimiz ve 21 - 24 Ekimde Belçika'da yapılacak genel kurul toplantısında bu kararın resmen onaylanacağı Konseyimize bildirilmiştir.

Bunun yanında Amerikan Tabipler Birliği, İngiliz Tabipler Birliği ve Türk - Amerikan Tabipler Birliği ile çeşitli yazışmalarımız olmuş ve bu kuruluşlardan özellikle tıbbi etik ve deontoloji kurallarına ilişkin önemli dökümanlar sağlanmıştır. Önümüzdeki çalışma yılında bunlardan da yararlanılarak Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün günümüz koşullarına uygun biçimde değiştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

HÜKÜMETLE İLİŞKİLERİMİZ

Merkez Konseyimiz göreve başladıktan hemen sonra, Anıtkabir'i ziyaret ve çelenk koyma görevini yerine getirmiş ve iyi niyet ve birlikte çalışma dileklerini sunmak üzere Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan, Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı ile Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından randevu talebetmiştir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sayın Mehmet Aydın randevu isteğimizi hemen kabul etmiş, tanışma ve birlikte çalışma dilekleri-

mizi olumlu karşıladığını bildirmiştir. Kısa bir süre sonra da Sayın Cumhurbaşkanımız, yoğun işleri arasında Konseyimizi kabul etmiş, toplum sağlığı ve hekim sorunları ile yakından ilgilendiğini belirtmiş ve Konseyimiz aracılığı ile tüm Türk hekimlerine iyi dileklerini iletmışlerdir.

Diğer iki randevu isteğimizin olumlu sonuçlanması yaklaşık 8 ay kadar sonra olmuştur. Sayın Başbakan, İzmir Tabip Odamız Başkanı Sayın Nail Ceyhan'ın kişisel girişimlerinin de katkısıyla Merkez Konseyi üyelerimiz ve Ankara, İstanbul, İzmir Tabip Odalarının başkanlarından kurulu bir heyeti kabul etmişlerdir. Bu kabulde, başta zorunlu hizmet olmak üzere dişhekimlerinin T.T.B. den ayrılması ve çok çeşitli sorunlarımızın sözlü olarak dile getirilmesinden başka, yayınladığımız memorandum ve bundan hazırlanan bir özet metin de kendilerine sunulmuştur.

Randevu isteklerimizin sonucusu o sırada hükümette bulunan iki meslektaşımızdan biri olan Sayın Doç. Dr. Mustafa Kalemlî tarafından daha birkaç girişimde bulunulduktan sonra olumlu olarak sonuçlanmıştır. Bu toplantıda da Sayın Kalemlî'ye SSK ile iyi gelişmeyen ilişkilerimiz arzedilmiş, kendisinden bu konuda bizimle sürekli ilişkide bulunulacağına dair söz alınmıştır.

Değerli delgeler, bu görüşmelerde sözü edilen, başta halk sağlığının korunması ve yükseltilmesi ve özlük haklarımızın korunması olmak üzere hiçbir konuda en ufak bir ilerleme olmamıştır. Konseyimiz kimsenin kendisine doğru bir adım atmasını beklemeden bu konularda adımlar atmaya hazır olduğunu yazıyla sözle defalarca bildirmiştir. Bu gün Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının yönetici kadroları arasında hekimlerin sayısı iki elin parmağını geçmemektedir. Birliğimiz ve Konseyimiz bu yönetici kadrolara her türlü teknik ve bilimsel yardımcı yapacak kadroların sahibi ve bunun isteklisidir. Ancak, hekimlerin en büyük bölümünü istihdam eden bu iki Bakanlığın tüm iyi niyetli çağrılarımıza kulak vermemesini anlamak bizim için zor olmaktadır.

Yüksek Sağlık Şurasında Türk Tabiplerinin tek yasal temsilcisi olan Birliğimiz'den bir temsilcinin bulunmamasını bir eksiklik olarak niteleyen Konseyimiz bu konuda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sayın Mehmet Aydın'a başvurmuş, bu dileğimiz olumlu karşılanarak ikinci başkanımız Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu Yüksek Sağlık Şurası üyeliğine atanmıştır. Bunu ilişkilerimizin tek olumlu sonucu olarak bilgilerinize sunuyoruz.

YAYINLAR

Sayın delegeler,

Tıpta bilgilerin yarılanma süresinin 7 yıl dolayında olduğu bir bilimsel gerçektir. Özellikle teknolojide başdördürücü bir hızla gelişmelerin olduğu günümüzde, hekimlerin sürekli eğitimlerine katkıda bulunmak, Birliğimizin en önde gelen görevlerindedir. Bunu gözönüne alan Konseyimiz, görevi devraldıktan hemen sonra, özgün makalelerden ve araştırmalardan daha çok, çeşitli konulardaki en yeni bilgileri derleyen yazıların yereldiği bir bilimsel yayın çıkarmayı planlamıştır. Bu sıralarda, aynı amaçlara yönelik olarak İstanbul Tabip Odamızın çok ilerlemiş çalışmalarını bulduğu öğrenilmiş, ortak iki toplantıdan sonra, 1980 yılında yayımına ara verilen Toplum ve Hekim dergisi için yeniden izin alınarak yayını birlikte çıkarmak kararı alınmış ve bu gerçekleştirilmiştir. Bu arada İstanbul Tabip Odası kendi olanakları ile kurduğu Bilgi Bankasınınca hazırlanan ve 60 dolayında yerli - yabancı derginin makale özetlerini içeren Abstracts - Özetler adlı dizi kitabı da yayın hayatına sokmuştur. Toplum ve Hekimin yeni yayın dönemindeki ilk dört sayısı Merkez Konseyi adına İstanbul Tabip Odasınınca yayınlanmış, 37. sayıdan itibaren Ankara'da yayımını sürdürmesi kararlaştırılmıştır.

Merkez Konseyi olarak bu yayınların gerçekleşmesinde büyük emeği geçen İstanbul Tabip Odası yöneticilerine huzurlarınızda teşekkürlerimizi sunmaktan zevk duyuyo-

ruz.

Odalarımız yöneticilerinden gerek Toplum ve Hekim dergisinin gerekse yayımı İstanbul Tabip Odasınınca sürdüülecek olan Özetler kitabının yaygın bir biçimde dağılması için abone kampanyaları düzenlemelerini diliyor ve bekliyoruz.

Sayın delegeler,

Bir kitlenin, aralarındaki amaç, çıkar, çalışma ortamı, eğitim düzeyi gibi ortak noktaları ne denli fazla olursa olsun, eğer «iletişim» yoksa, «sosyal bir grup» olamazlar. Yani bir sosyal grup oluşturmanın ilk ve vazgeçilmez koşulu iletişimdir. Merkez Konseyimiz, meslektaşlarımız arasında böyle bir iletişim kopukluğu olduğunu ilk günden beri belirleyerek, bu çok önemli eksikliği gidermek amacıyla bir «Haber Bülteni» yayınlamayı ve bunu ücretsiz olarak tüm meslektaşlarımıza dağıtmayı planlamıştır. Mali olanaklarımızın bu iş için elverişli düzeye gelmesi beklendikten sonra hemen çalışmalara başlanmış ve bu güne kadar dört sayı düzenli bir biçimde yayınlanarak gönderilmiştir.

Haber Bülteninin etkilerine geçmeden önce, başlangıçta karşılaşılan bazı güçlüklerin nasıl aşılmaya çalışıldığını belirtmek istiyoruz.

Bültenin yayımından daha önemli olanı, nasıl gönderileceği sorunu idi. Konseyimizde üyelerimizin ad ve adreslerini gösteren bir merkezi kütük yoktu. Bunun için ilk iş olarak bir ilaç firmasından ellerindeki hekimlerin ad ve adreslerini gösteren toplu liste alınarak ve kişisel ilişkiler devreye sokularak bir bilgisayara yüksendi. Sonuçta elde 24.000 adres bulunduğu görüldü. Bu ad ve adres listeleri illere göre ayrıldı ve bu illerin bağlı bulunduğu Tabip Odalarına gönderildi. Kendilerinden ellerindeki listelerle karşılaştırılarak, değişikliklerin bildirilmesi istendi. Başta, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana olmak üzere, hekim sayısı fazla olan illerimizden böyle bir çalışma sonucu gelmezken, Anadolu'daki Tabip Odalarımızın büyük bir bölümü

kontrolleri yaparak listeleri geri yolladılar. Böylece ilk düzeltmeler yapıp, bültenler postalanmaya başlandı.

Haber Bültenimize duyulan ilgi bizleri bile şaşırttı. Hekimler arasında iletişim konusunda ne denli büyük bir boşluğun olduğu ve buna ne büyük bir gereksinim bulunduğu her sayıdan sonra gelen yüzlerce mektupla ortaya çıktı. Bülten eline ulaşmayan meslekdaşlarımızın mektuplarla bildirdikleri adreslerin eklenmesi ile şu anda kütüğümüzde 29.000 dolayında ad ve adres bulunmaktadır. Ülkemizde yaklaşık 32.000 hekim ve 8.000 dişhekimi bulunduğuna göre bu sayının 40.000 den fazla olması gerekir. Ad ve adres açığımız, 10.000'in üzerindedir. Bu kongreden sonra, odalarımızdan daha sağlıklı üye kayıtları tutmak, bizi bu konuda sürekli bilgilendirmek ve haber bültenimizin her meslekdaşımızın eline geçmesini sağlamak için çalışmalar yapmasını özellikle beklemekteyiz.

Haber Bültenimiz Merkez Konseyinin değil, Türk Tabipleri Birliğinin sesidir. Bu anlayışla plan aşamasından beri yer verilmek üzere Odalardan haberler, yörenin sağlık sorunları ve hekimliğin o yöreye has sorunlarını kapsayan yazılar istenmiştir. Merkez Konseyi ancak iletişimin yaygınlaşmasıyla bültenin beklenen işlevi yapacağına inanmaktadır.

YÜKSEK ONUR KURULU'NUN ÇALIŞMALARI

Bilindiği gibi, 65. ve 83. sayılı Kanun hükmündeki kararnameleler ile değişmeden önce, Yüksek Onur Kurulu'nun toplanması, neredeyse olanaksız denecek ölçüde güç bir işti. Yasa değişikliği, Onur Kurulunun tümünün Büyük Kongrece seçilmesini ve yılda en az iki olağan toplantı yapmasını öngörüyordu. Yüksek Onur Kurulu olağan toplantısında bir karar alarak, merkez Konseyine iletilen dosyaların en geç 1 ay içerisinde toplanılarak ele alınması ve oda onur kurulları kararlarının görüşülmesini Merkez Konseyine tavsiye etme kararı aldı.

«Gecikmiş adaletin adalet sayılamayacağı» gerekçesini kabul eden Konseyimiz bu tavsiyeye kesinlikle uydu ve kendisine iletilen tüm dosyaların bir ay içerisinde görüşülmesini sağladı. Bu nedenle Yüksek Onur Kurulu 16 ay içerisinde üç toplantı yaptı. Bu toplantılarda 7 üyemize ait 4 tabip odamızdan gelen dosyaları inceledi. Bunlardan 6'sı hakkında Onur Kurullarının verdiği cezaları onaylarken, biri hakkında soruşturmanın genişletilmesi istemi ile dosyayı geri çevirdi.

Burada bizce çok önemli olan bir olaya değinmek istiyoruz. Yüksek Onur Kurulu, bir meslekdaşımıza İstanbul Tabip Odası Onur Kurulunca verilen 6 ay meslekten men cezasını, hekimin eyleminde «meslek hatası» (mal practice) bulunduğu bilirkışı raporlarınca belirlendiği için onaylamıştır. Bu, hekimin hekimi denetlemesi açısından atılmış çok önemli bir adım olarak kabul edilmelidir.

TEMSİLCİLER KURULU TOPLANTILARI

Merkez Konseyimiz bundan önceki Büyük Kongre'de alınan ilke kararı uyarınca 23 Haziran 1984'de Ankara'da ve 22 Aralık 1984'de de Bursa'da birer temsilciler kurulu toplantısı düzenlemiştir. Temsilciler Kurulu her ne kadar bir danışma kurulu niteliğinde ise de Merkez Konseyimiz bu toplantılarda alınan tavsiye kararlarını büyük bir titizlikle yaşama geçirmeye ve odalarla Konsey arasındaki ilişkiyi sürekli canlı bir biçimde tutmaya çalışmıştır.

Ankara'daki toplantıya göre, Bursa'da gerçekleştirilen toplantıya katılımın ve temsilcilerin katkılarının daha fazla olması, Birliğimizin birleşip - güçlenme sorununa daha ciddi bir biçimde yaklaşması ve sorunların anlatılması ve çözümünü için sürekli çaba içinde bulunması ile açıklanabilir. Bu toplantıları önümüzdeki çalışma yılında da sürdürmeyi ve odalar - Merkez Konseyi ilişkisinin gerçek bir diyaloga dönüşmesini beklemekteyiz.

ODALARIMIZLA MERKEZ KONSEYİ'NİN İLİŞKİLERİ

Sayın delegeler,

Bu başlık altında belki de bu çalışma yılı içinde karşılaştığımız en önemli sorunla; bununla birlikte en çok yol katedilen sorunumuzla ilgili çalışmalarımızı ve görüşlerimizi dile getireceğiz.

3144 sayılı yasa ile değişik 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği yasasının 62. maddesinin 9. fıkrası, Büyük Kongre'nin görevleri arasında «Tabip Odalarının İçişlerini Müzakere Etmek» görevini de saymıştır. Merkez Konseyimizin bugünkü üyelerinin çoğunluğu, eski ve yeni Büyük Kongre delegeleridir. Şimdiye dek böyle önemli bir konunun hiçbir Büyük Kongre'de gündeme getirildiğini bu Konsey üyeleri hatırlamamaktadırlar.

Sayın delegeler, Kütahya Tabip Odamızın da kurulması ile Birliğimize bağlı 38 Tabip Odası oluşmuştur. Bu odalarımızın bir bölümü ile Konseyimiz arasındaki ilişkiler şimdiye dek görülmemiş ölçüde gelişmiştir ve bu gelişme kıvanç vericidir. Bunlardan Adana, Antalya, Bolu, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kütahya, Samsun, Sivas, Trabzon ve Zonguldak Tabip Odaları ile diyalogumuz sürekli bir biçimde sürmüştür. Gerçi bu Tabip Odalarımızın bir bölümünün işleyişinde kendi iç ilişkilerinden kaynaklanan pek çok sorunları olduğu bilinmektedir. Sorunların, bu odalarımızın bir bölümünün işleyişlerini çok olumsuz bir biçimde etkilediği de kuşkusuzdur. Ancak sorunlarını Konseyimize yazı ile telefonla iletmeye yatkın odalarımızın başkan ve yöneticileri, gelişen ilişkilerimizin oda çalışmalarını olumlu yönde etkilediğini gerek sözle gerekse yazı ile Konseyimize bildirmişlerdir.

Aralarında Van, Uşak, Şanlıurfa, Sakarya, Manisa, Kayseri, Kahramanmaraş, Denizli ve Aydın'ın da bulunduğu bir grup odamızla, Konseyimizin yoğun girişimlerine

karşın çok zayıf bir bağlantı kurulabilmiştir. Bu illerimizdeki odalarımızın ne yörelerinde neler olup bittiğine, ne de üyelerine hangi tür hizmetlerin götürülebildiğine ilişkin Konseyimizin hiçbir bilgisi bulunmamaktadır. Yazılan yazıların yanıtları alınmamakta, çeşitli konularda olumlu yada olumsuz Konseyimize hiçbir görüş bildirilmemektedir. Örneğin Denizli Tabip Odamızın çok sıkıntılı bir yürütme dönemi geçirdiği bilinmekle birlikte bunun nedenleri ve nasıl çözüleceği konusunda geniş bir tartışma yapma olanağı bulunamamıştır.

Geri kalan odalarımız, başta aynı kentte bulunan Ankara Tabip Odası olmak üzere, Konseyimizce anlaşılmayan nedenlerle ilişkilerini en alt düzeyde sürdürmüşlerdir. Burada birliği yıpratacak ayrıntılara girmek istemiyorumuz.

Sayın delegeler, yasamızın üye - oda - konsey bağlantısını yetersiz bir biçimde ördüğünü 1 Nolu Memorandumumuzda açıkca belirtmiştik. Bu ilişkilerin yoğunlaştırılıp güçlendirilmesi, güçlü bir Birlik oluşturulması bizlerin tutumlarına bağlıdır ve bu durum mesleki haklarımızın korunması ve meslek onurumuzun yüceltilmesi ile sonuçlanır.

Üyelerimizin odalarımıza en sık yönelttiği eleştirilerden biri, «oda bizim için ne yapıyor ki?» suçlamasıdır. Bu eleştirileri hakeden odaların bulunduğu kuşkusuzdur. Ancak bu sorunun yanıtı başka bir sorudur. «Üyeler odaları için ne yapıyor ki?» Merkez Konseyimiz göreve başladığı günden buyana, odaları çeşitli çalışmalara motive etmek ve bu sayede üyelerin odalarına olan ilgi ve katkılarını artırmak için çaba göstermiştir. Bunda ne ölçüde başarılı olunabildiği, gündemimizin, «Tabip Odalarının İçişlerini Müzakere Etmek» maddesinin görüşülmesi sırasında ortaya çıkacaktır.

Sayın delegeler, Tabip Odaları birer kamu kuruluşudur ve tabip odaları yöneticileri de bu görevlerinden ötürü Devletin denetimine tabi kamu görevlileridir. Bu görevler

hernekadar seçimle gelinen ve fahri olarak yürütülen görevlerse de kimsenin bu görev ve sorumluluğu üzerine aldıktan sonra yapmamaya hakkı ve yetkisi yoktur. Konseyimiz çeşitli ilişkileri sırasında uygulamakla yükümlü olduğumuz yasa ve tüzükleri bir kez bile okumamış oda yöneticileri bulunduğunu üzüntü ile görmüşlerdir. Her oda yöneticisinin yasa ile kendisine verilmiş yetki görev ve sorumluluğun bilinci ile hareket etmesi gereklidir. Bunu yapamayanların göreve talip olmalarını anlamak güçleşmektedir.

Merkez Konseyimiz, odalarla ilişkilerimizi geliştirmek amacı ile, çeşitli odalarımıza ziyaretlerde bulunmuştur. Antalya, İzmir, Samsun, Ordu, Giresun bunlar arasındadır. Bundan sonra da bu ziyaretler devam edecektir. Konseyimiz 33. Büyük Kongremizin yalnız Merkez Konseyimiz için değil, tüm odalarımız için çalışmalarını hızlandırmak, etkinliklerini artırmak yönünden bir başlangıç noktası olmasını dilemekte ve umut etmektedir.

Oda merkezinden uzakta olan il ve ilçelerde üyelerle ilişkilerimizin geliştirilmesi, onlara Birliğimizin çeşitli etkinliklerinin duyurulması ve hizmetlerinin ulaştırılabilmesi için Konseyimiz oda merkezi dışında il ve ilçelerde ve büyük illerdeki büyük hastanelerde temsilciler atanması gerektiğini kararlaştırarak bunu odalarımıza duyurmuştur. Ayrıca bu temsilcilerin görev ve yetkilerinin neler olduğuna ilişkin bir de yönerge hazırlanmış ve tüm odalarımıza gönderilmiştir. Bu genelgemizin gereğinin yapıldığına ilişkin yalnızca üç - dört odamızdan yanıt alınması üzücüdür. Konseyimiz bu kararın gereğinin yapılmasını ve bu kurumun işletilmesini odalarımızdan beklemektedir.

PROFESYONEL KADROLAR

Sayın delegeler, yukardaki bölümde sıraladığımız sınırların en önemli bölümü, odalarımızın işleri çekip - çe-

virecek eğitilmiş profesyonel kadrolarının bulunmamasıdır. Merkez Konseyimiz Ankara - İstanbul - Adana gibi büyük ve maddi olanakları mevcut odalarımızda, part - time bile olsa çalışacak «hekim» yöneticiler bulunmasından yanadır. Gözlemlerimiz, meslekdaşlarımızın sorunlarını anlayıp çözümler önerebilecek «hekimlerle» karşılaşmak istedikleri yönündedir. Yoğunlaşan işlemlerin amatörce zaman ayırmalarla yürütülemeyeceği deneyimlerle anlaşılmıştır. Bu nedenle Konseyimiz, odalarımıza bu öneriyi üzerinde düşünölmek üzere sunmak kararı almıştır.

GENEL SAĞLIK SİGORTASI

Bilindiği gibi 32. Büyük Kongre Konseyimize Genel Sağlık Sigortası konusunda çalışmalar yapmak görevini vermiştir. Bunun gereğini yerine getirmek üzere Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkilileri ile ilişkiye geçen Konseyimiz üyeleri, Bakanlığın elinde, Merkez Konseyimizin bundan önceki 2. Başkanı ve şu an İstanbul Tabip Odası delegemiz olan Sayın Dr. Fikret Pamir'in hazırladığı bir ön metinden başka bir çalışma bulunmadığını öğrenmişlerdir.

Daha sonra T.B.M.M. Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Sayın Mustafa Balçılar, bir komisyon toplantısında, Ankara ve İstanbul'da bu iş için iki komisyon kurulduğunu, bir başka komisyonun da başta Almanya olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerindeki sigorta sistemlerini incelemekte olduğunu ifade etmiştir. Bunun üzerine Sayın Balçılar'a bu çalışmalara katılmak istediğimiz iletilmiştir. Ancak geçen zaman içerisinde hükümetin genel sağlık sigortası için ciddi bir çalışması olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu arada Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Kalemli'nin, sigortalı işçi ve ailelerinin serbest hekimlere de sevkedileceği konusunda bir demeci gazetelerde yer almıştır. Bunun bizim de düşündüğümüz tip bir Genel Sağlık Sigortasının pilot uygulaması olabileceği düşüncesi ile Konseyi-

miz Bakanlığın bu kararını desteklediğini ve gerçekleşmesi için katkıda bulunmak dileğinde olduğunu bir mektupla Sayın Bakan'a iletmış, bu arada kendisi ile gerçekleşen görüşmemizde sözle de ifade edilmiştir. Sayın Bakan bu konuda çalışmalar başladığında Konseyimiz ile ilişki kurulması için Sosyal Sigortalar Kurumu yetkililerine talimat verdiklerini söylemişlerdir.

Bir süre bu konuda çağrı beklendikten sonra, herhangi bir gelişme olmayınca, Konsey üyelerimiz çeşitli sorunlarımızı bu arada bu konuyu da görüşmek üzere SSK Genel Müdüründen randevu isteyerek görüşmüşlerdir. Bu konu kendisine hatırlatıldığında Sayın Genel Müdür, Kurumlarında böyle bir çalışmanın yapılmadığını, serbest hekim ve özel sağlık kuruluşlarından hizmet satın alınması halinde SSK'nun «bir haftada iflas edeceğini» gayet açık bir biçimde ifade etmişlerdir.

Bu durumda Sayın Bakanla SSK yöneticileri arasında görüş ayrılığı bulunduğu ortaya çıkmıştır. Konseyimiz bir süre daha beklendikten sonra 5.4.1985 tarih ve 2040/85 sayılı yazımız ile Sayın Bakan'dan gazetelerde yayınlanan beyanatının ne zaman gerçekleşeceği yeniden sorulmuştur. Bu yazımıza şimdiye dek yanıt alınmamıştır.

Sayın delegeler, görüldüğü gibi çok ciddi finansman sorunlarından ötürü, hükümetin genel Sağlık Sigortasını çıkarmak konusunda şimdiye dek bir çalışması olmamıştır. Gene de böyle bir durumda hazırlıklı olmak üzere çalışma yapmak için, Adana Tabip Odamızın Sayın Başkanı Dr. Orhan İzzet Kılıçbeyli'nin uyarısı ile bu konuda daha önce çalışması olan kendileri, Sayın Dr. Fikret Famir ve uygun görecekları bir üçüncü kişiden oluşan üç kişilik bir komisyon kurulması, bu komisyonun hazırlayacağı metnin Konseyimizde ve Büyük Kongremizde tartışılması ve hükümet yetkililerini yasanın bir an önce ele alınmasına ikna etmek üzere ilişkilerde bulunmak için bu komisyonun görevlendirilmesi Konseyimizce kararlaştırılmıştır.

MALİ DURUMUMUZA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Sayın delegeler, mali raporumuzda da ayrıntılı bir biçimde göreceğiniz gibi, Merkez Konseyimizin 16 aylık mali durumu, «taşına suyla dönem değirmen» örneğindeki gibidir. Konya Tabip Odamızın Başkanı Sayın Metin Can Onat'ın gayet veciz bir biçimde ifade ettiği gibi, Birliğimiz de ne üyelerimizin odalara aidatlarını ödeme alışkanlığı vardır, ne de odalarımızın Merkez Konseyi hisselerini ödeme alışkanlığı, Halbuki bunun herikisi de yasal zorunluluklardır.

Tabip Odalarımızın üyelerinden aidatlarını almama gibi bir yetkileri yoktur. Tam tersine, yasa koyucu, aidatını vermeyen üyeden icra yolu ile bile olsa, bu aidatların mutlaka alınmasını emretmiştir. Büyük kentlerde üyelere ulaşmanın güçlüğü aidatların tam olarak toplanmasını engellerken, küçük kentlerde meslektaşlarımızın birbirini kırma korkusunun bir engel oluşturduğu gözlenmektedir. Ancak biçimi ne olursa olsun meslektaşlarımızın yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamanın yol ve yöntemlerini bulma ve bunu önümüzdeki çalışma yılı içerisinde hayata geçirme odalarımız yönetimlerinin başta gelen görevleri olmalıdır.

1984 yılı içerisinde, odalarımız, Merkez Konseyine göndermeleri gereken hisselerin yalnızca % 50'sini göndermişlerdir. Merkez Konseyi 10 milyon TL dolayındaki bu para ile biri 30,000 hekim ve dişhekimine 2 ayda bir ücretsiz olarak gönderilen haber bülteni olmak üzere iki yayını ayakta tutmak ve Türk hekimlerine yaraşır bir «temsil görevini» yerine getirmek uğraşı içinde olmuştur. Merkez Konseyimiz, odalarımıza gerektiğinde parasal katkıda bulunma görevi ile yükümlüdür. Bu konuda geçtiğimiz yıl içerisinde 4 odamızdan talep gelmiş, bunlardan ancak biri, pek sembolik bir ölçüde karşılanabilmiştir. Güzel Türkçemizin «kendi muhtaç-ı himmet bir dede, nerde kaldı gayriya hizmet ede» deyişi, Konseyimizin maddi durumu için

pek uygun düşmektedir.

Sayın delegeler, Merkez Konseyimiz, bu konuda tabip odalarımızın siz değerli temsilcilerine önemli görevler düş-
tüğü kanısındadır. Bizleri gerek çalışmalarımız, gerekse
mali durumumuz açısından denetlemek ve eleştirmek gö-
revi sizlerindir. Bu nedenle, bu görevinizi yerine getirme-
den önce temsil ettiğiniz odanın Merkez Konseyine karşı
görev ve sorumluluklarını yeterince yerine getirip getir-
mediğini belirlemeniz gereklidir. Ancak bu yapılırsa, Bü-
yük Kongreler gerçek ve objektif denetleme organları ola-
rak çalışmalarını sürdürebilirler.

Mali durumumuzla ilgili olarak son olarak şunları be-
lirtmek isteriz. Merkez Konseyimiz göreve başladıktan son-
ra, tüm Tabip Odaları bütçelerini standartlaştırmak, böy-
lece Devletin her an için denetimine hazır bir «Birlik Büt-
çesi» belirlemek amacı ile, bir bütçe formu hazırlamış, bu-
nu hangi gelir kalemlerinin nereye, hangi gider kalemleri-
nin nereye yazılacağını örneklerle açıklayan bir genelge
ile tüm odalarımıza göndermiştir. Nisan - Mayıs aylarında
kongrelerini yaparak 1985 yılı tahmini bütçelerini Konse-
yimize gönderen odalarımızın pek küçük bir bölümünün bu
özenle hazırlanmış genelgeye uyduklarını görmek bizim
için en hafif deyim ile «hayal kırıklığı» olmuştur. Bir böl-
üm cdamızın - bir unutkanlık sonucu olsa gerek - 1985 yılı
tahmini bütçelerine yasal «Merkez Konseyi hisselerini»
koymamış olmaları da son derece ilgi çekicidir.

Bu arada yapılan ara kongrelerin tutanaklarının birer
suretinin derhal Merkez Konseyine gönderilmesi yasamız
gereği iken, 38 odamızın yalnızca 20'si bu gereği yerine
getirmişlerdir.

Sayın delegeler, raporumuzun bu bölümünde de bir
önceki bölümde olduğu gibi, bazı odalarımızla Konseyimiz
arasındaki ilişkiler açısından olumlu bir tablo çizememe-
nin üzüntüsünü duymaktayız. Ancak, amacımız kötümser
ve ilerisi için karamsar bir tablo çizmek değil, gerçekleri
hiçbir mazeret arkasına gizlemeden apaçık ortaya koymak-

tır. Ancak böyle davranarak iğneyi ve çuvaldızı doğru yer-
lere batırabileceğimize inanıyoruz.

BAZI SAYISAL VERİLER

Sayın delegeler, Konseyimize 3.3.1984 tarihinden
31.5.1985 tarihine kadar gelen evrak sayısı 2155'dir. Bu süre
içerisinde Konseyimizce gönderilen evrak sayısı 6485'dir.

Konseyimiz çok değişik konularda Tabip Odalarına 85
genelge göndermiş bulunmaktadır. Dosyalama sistemimize
göre çeşitli dosyalardaki gelen ve giden evrak sayıları aşağı-
daki gibidir.

Dosya No :	İçeriği :	Giden Yazı :	Gele n Yazı :
001	Büro İşleri Dosyası	276	173
002	Yurt Dışı Yazışmalar	25	44
003	Asgari Ücretle İlgili Yazışmalar	20	210
004	Diğer Meslek Kuruluşlarıyla Yazışmalar	45	32
005	Vilayet ve Sıkıyönetimle Yazışmalar	19	12
007	Staj Komitesiyle İlgili Yazışmalar	21	7
008	Genelgeler	85	
010	Basın Bültenleri ve Açıklamalar	27	
011	Üye listeleri ve tahmini bütçe		26
012	Yüksek Onur Kurulu	31	11
013	Görüş İstenen Konulara Gelen Yanıtlar		66
014	Bakanlıklarla Yazışmalar	99	57
015	Yeni Oda Kurulması Önerileri	6	9
016	Anket Dosyası	52	135
018	SSK İşyeri Dosyası	2	4
021	Yayınlarla İlgili Yazışmalar	82	124
022	Özel Hizmet Tazminatı	78	78

ODALARLA YAZIŞMALAR

Sayın delegeler, şimdi de Tabip Odalarımızla olan yazışmalarımızın bir listesini sunacağız. Bu sunuşta konseyimize 31.5.1985 tarihine kadar gönderilen yazı sayıları temel alınarak, sıklık sırasına göre odalarımız sıralanmıştır.

ODA Adı :	KONSEYİMİZE GELEN	KONSEYİMİZDEN GİDEN
	EVRAK SAYISI :	EVRAK SAYISI :
EDİRNE	88	84
DİYARBAKIR	87	56
ANTALYA	87	65
ISPARTA	83	54
İSTANBUL	68	74
SAMSUN	44	43
MALATYA	40	34
SİVAS	36	29
BURSA	35	47
BOLU	34	31
ELAZIĞ	34	29
ZONGULDAK	30	34
ADANA	33	43
AFYON	32	24
TRABZON	12	32
DENİZLİ	30	29
İZMİR	29	45
HATAY	28	37
ESKİŞEHİR	26	30
BALIKESİR	26	25
GAZİANTEP	25	41
KONYA	25	37
KAYSERİ	20	23
ANKARA	19	16
AYDIN	18	21
ORDU	18	23

ŞANLIURFA	16	21
UŞAK	16	10
GİRESUN	14	16
VAN	14	13
ERZURUM	11	15
KOCAELİ	13	35
KÜTAHYA	12	6
İÇEL	11	15
K. MARAŞ	6	9
MANİSA	9	12
SAKARYA	5	10
MUĞLA	5	4

Bu sayılara Konseyimizce gönderilen genelgeler dahil değildir.

Bu tablonun amacı Konseyimizle yazılı ilişki kurma sıklığının gözler önüne serilmesidir. Bir bölüm odamızla telefonla ve pek sık bir biçimde ilişki kurduğumuzu yukarıda belirtmiştik. Bu tabloyu gevşek örülmüş bir odalar - Konsey ilişkisinin göstergesi olabileceğini belirtmek amacı ile hazırladık.

SONUÇ

Sayın delegeler, bir yıllık çalışmalarımızla ilgili olarak sunduğumuz bu uzun görüşlü olmakla birlikte özet rapor, içerisinde belirtilen bazı kötümser belirlemelere karşın, canlanmakta olan bir meslek kuruluşunun 4 yıllık bir aradan sonra sunabildiği ilk çalışma raporudur.

Türk Tabipleri Birliği yaşayan bir organizmadır. Ancak, bu organizmanın tam bir uyum içinde ve sağlıklı olarak yaşadığı söylenemez. Hekimler, kendi yasal tek meslek kuruluşları olan odalarını da tutulmuş oldukları hastalıklardan kurtarmakla yükümlüdürler. Merkez Konseyi bu iş için üzerine düşeni tüm gücü ile yapmaktadır ve yapmaya devam edecektir.

Sayın delegeler, 33. Büyük Kongreden daha güçlenerek, pek çok sorunumuza çözümler bularak çıkmak umudu ve dileği ile, hepinize saygılarımızı sunarız.

29-30 Haziran 1985
Türk Tabipler Birliği
Merkez Konseyi

Başkan
Prof. Dr. Nusret Fişek

II. Başkan Genel Sekreter Muhasip Üye
Prof. Dr. A. Yörükoğlu Doç. Dr. Haluk Özbay Dt. Hüsnü Çuhadar

Veznedar Üye Üye
Doç. Dr. Ragıp Çam Doç. Dr. Nevzat Eren

Üye
Prof. Dr. Oktay Kural

MALİ RAPOR

Sayın delegeler,

Merkez Konseyimiz, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları gibi örgütlerin çeşitli spekülasyonlara en çok açık olan tarafının mali işlemleri olduğunun bilinci ile, Ankara'da çalışmaya başlar başlamaz bir profesyonel mali müşavirlik bürosu ile anlaşmış ve o bürodan Konseyimiz için bir muhasebe düzeni hazırlamasını istemiştir. Hazırlanan muhasebe düzeni Konseyce incelenmiş ve uygun bulunmuştur. Bu düzene göre, 3 ayda bir çıkartılan bilanço özetleri Konseye sunulmakta ve böylece gerek gelir gider hesapları gerekse Konseyin en son mali durumu hakkında bilgi edinilmektedir.

Aşağıda devir - teslim işleminin yapıldığı 3.3.1984'den, 31.5.1985 tarihine kadar gerçekleşen Konseyimiz bilançosu ve gelir gider hesabını sunuyoruz.

T.T.B. MERKEZ KONSEYİ 3.3.1984/31.5.1985 BİLANÇOSU

AKTİF		PASİF	
— Kasa	22.409	— Vergi Dairesi ve SSK.	104.246
— Banka	2.840.617	— Kira STP.	20.000
— Demirbaş	1.524.978	— Plastik Atelyesi	12.100
— Per. Avans.	15.000		
— İş Avans.	280.000	— Gelir Fazlası	4.746.658
	4.883.004		4.883.004

3.3.1984/31.5.1985 GELİR GİDER HESABI

GİDERLER		GELİRLER	
— Personel Ücretleri	2.587.306	— Oda Aidatları	9.913.774
— Kırtasiye	1.467.078	— Yayın Geliri	378.000
— PTT ve Kargo	1.683.616	— Banka Faizi	27.899
— Temsil - Ağır lama	1.008.389	— Bağışlar	300.000
— İdare Giderleri	599.912	— Geçen İdareden Dev.	1.243.748
— Tabip Odası Yard.	100.000	— Sair Gelirler	2.146.839
— Elektrik - Su	84.065	— Kimlik Geliri	426.500
— Dışarıya Yp. İşler	895.627	— Oto Arması	182.000
— Kiralar	1.145.000	— Asg. Ücret. Tarf.	1.086.600
— Seyahat - Ulaştırma	934.837	— Protokol Def.	4.311.000
— Kodlama v.s.	879.526	— Uyuşturucu Reç.	167.000
— Kimlik Gideri	139.700		
— Oto Arması Gideri	125.000		
— Asgari Ücret Gideri	500.000		
— Protokol Defteri	1.245.000		
— Yayın Gideri	1.329.350		
— Sair Giderler	732.294		
	15.456.702		
1984 Gelir Fazlası	824.561		
31.5.1985 Gelir »	3.922.097		
	20.203.360	20.203.360	

HESAPLARIN İNCELENMESİ

BİLANÇO HESAPLARI

A) AKTİF KALEMLER

1 — KASA

Konseyimizin aldığı bir ilke kararı gereği, gelir ve gider işlemleri büyük ölçüde Banka kanalı ile yürütülmektedir. Bu amaçla çek kullanıldığından kasada mümkün olduğu kadar az para tutulmaktadır. Ayrıca çok az miktarda basılı belge satışları kasa yoluyla tahsil edilmektedir. İşlemlerin büyük ölçüde banka kanalı ile yapılması, banka defteri, çek defterlerinin dip koçanları ve banka dekontları gibi birçok kanaldan hesapların ayrı ayrı kontrol edilmesi olanağını da sağlamaktadır.

2 — BANKA

Gerek her an mali durumumuzu bilebilmek, gerekse olası karışıklıkları önlemek amacı ile Konseyimiz tek bir banka ile çalışmaktadır. T.C. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şubesindeki 630/157 nolu hesap Konseyimize aittir. Bu numaradaki tüm hesap işlemleri yetkili en az iki imza ile görülmektedir. Bilançoda da görüleceği üzere, bu hesabın bakiyesi 31.5.1985 tarihi itibari ile 2.840.617 TL olup, banka hesabına uygundur.

3 — DEMİRBAŞLAR

Konseyimizin Ankara'ya naklinden sonra yapılan ve gereksinim duyulan mefruşat ve büro malzemesi ile ilgili alımlardan oluşmaktadır. Bu arada özellikle haber bülteninin postalanması sırasında karşılaşılan büyük güçlüklerden ötürü bir posta makinası da alınmıştır ve bedeli burada gösterilen rakamın içindedir. Makina taksitle alınmış olup, bakiyesi 1.524.978 TL'dir.

4 — AVANSLAR

Personele yarım maaş dolaylarında verilen avans dışında bu Aktif kullanılmamakta idi. Ancak Toplum ve Hekim dergisinin 37. sayısının baskısı için yapılan protokol gereği matbaaya yazılarla birlikte baskı bedelinin yarısı avans olarak verilmiştir. İş avansı bölümünde yeralan 480.000 TL'budur.

B) PASİF KALEMLER (BORÇLAR)

Konseyimizin gerçek anlamda kimseye borcu yoktur. Çalışanların ücretlerinden kesilen vergi ve sigorta primleri her ay yatırılmadığından, muhasebe tekniğine göre bilançomuzda böyle bir borç oluşmuştur. Ayrıca kimlik kartlarının PVC ile kaplanması için plastik atelyesine diye görülen 12.1000 TL borç da verilen çek henüz banka hesabından çekilmemiş olduğundan, gerçek bir borç değildir.

GELİR FAZLASI

Ticari bilançolardaki «kâr» deyiminin karşılığı olan bu fazlalık, giderlerimizi en aza indirme çabalarımız ile, başta Merkez Konseyi hisselerimiz olmak üzere, gelirlerimizi toplamak için gösterdiğimiz çabaların sonucu oluşmuştur. Çalışma raporunda da belirttiğimiz gibi, odalarımızın üye aidatlarını toplamadaki güçlükleri nedeni ile ve odalarımızın Merkez Konseyine yasal hisselerini göndermemelelerinden ötürü bu rakamın, yaklaşık 35 bin hekim ve dişhekim üyesi olan bir Birliğin üst kuruluşu için ne denli iç açıcı olduğunu takdirlerinize sunarız.

GELİR - GİDER HESABI

GİDER HESAPLARI

1 — PERSONEL GİDERLERİ

Konseyin genel yönetmen ve kadrolu iki sekreterinin brüt ücret tutarları ile SSK işveren payından oluşmaktadır.

2 — KIRTASIYE

Konseyin gereksinimleri için kullanılan büro malzemesi ve kırtasiye için yapılan harcamalar bu hesapta toplanmaktadır. 1.467.078 TL'lık bu hesabın büyük bir bölümünü fotokopi masrafları oluşturmaktadır. Bu nedenle Konseyimiz gelirleri düzenli bir biçimde toplanacak olursa, alınacak bir fotokopi makinası ile bu kalemde büyük tasarruf sağlanabilecektir.

3 — TEMSİL - AĞIRLAMA

Yüksek Onur Kurulu toplantıları ile, Konseyin zaman zaman parlamenterler ve bürokratları ağırlamak için yaptığı masraflar ile, çeşitli toplantılara gönderilen çiçek ve çelenk paraları bu kalemde gösterilmektedir.

4 — ELEKTRİK - SU - DIŞARIYA YAPTIRILAN İŞLER - KİRA - SEYAHAT GİDERLERİ

Normal bir büronun giderleri içinde kalınarak yapılmakta olup, olabildiğince tasarruf yapılan kalemlerdir. Kiramız çevreye göre çok düşüktür. Bunu kişisel ilişkilerimizi kullanarak sağlamış durumdayız. Dışarıya yaptırdığımız her türlü hizmet (tamir, bakım, temizlik, muhasebe v.b.) bu hesapta toplanmaktadır.

5 — YAYIN GİDERİ

Bülten yayınlamak kararımız üzerine, bu konudaki gelir ve giderimizi bulmak için, yapılan harcamalar ayrı bir hesapta takip edilmiştir. Bültenin bastığı ilanlardan elde edilen gelir, ancak baskı giderinin bir bölümünü karşılamakta, artanı ve tüm posta masrafı Konseyin diğer gelirlerinden karşılanmaktadır.

6 — SAİR GİDERLER

Muhasebe düzenimiz, dernek ve sendikalar için resmi gazetede hükümetce yayınlanan hesap planına uygun ve fakat Konseyimizin gereksinimini karşılayacak biçimde kurulmuştur. Bu durumda herhangi bir masraf hesabına girmeyen müteferrik ve ufak masraflar bu hesapta toplanmaktadır.

7 — PROTOKOL DEFTERİ - ASGARİ ÜCRET TARİFESİ VE ARMASI

Geçtiğimiz çalışma dönemi içinde, Konseyimizce protokol defteri ile yeniden düzenlenen asgari ücret tarifesi, ve oto arması bastırılmıştır. Diğerleri, İstanbul'dan devredilen stoklardan karşılanmaktadır. Basılı belge stoklarımız şu an için yeterli düzeydedir.

GELİR HESAPLARI

1 — ODA AİDATLARI

Çalışma raporumuzda odaların Merkez Konseyimize göndermekle yükümlü oldukları hisseleri göndermemeleri konusunu ayrıntılı bir biçimde tartıştığımız için burada yinelemeyeceğiz. Ancak 1984 yılında odalarımızın gerçekleşen gelirleri üzerinden Konseyimize göndermeleri gere-

ken aidatların toplamı 21.000.000 TL dolayında iken gönderilen miktarın 9.913.774 TL olduğuna sayın delegelerin bir-kez daha dikkatini çekmek istiyoruz.

SAİR GELİRLER

İlan gelirleri ile, bünyemizde çalışmalarını sürdüren Türk Tıp Öğrencileri Uluslararası Kurulunun masraflarımıza olan katkıları bu hesapta yer almıştır.

BASILI BELGE GELİRLERİ

Protokol defteri, asgari ücret tarifesi, oto arması, kimlik kartı ve uyuşturucu reçetesi satışından elde edilen 6.193.360 TL'lik gelir, toplam gelirimizin % 30'unu oluşturmaktadır. Bu belgelerin herbiri ayrı ayrı takibedilmekle ve maliyeti ile satış karşılaştırılmaktadır.

33. Büyük Kongremizin sayın delegeleri,

Mali durumumuzu bütün ayrıntıları ile incelemenin hem Büyük Kongremizin hem de tek tek tüm delegelerin görevi ve hakkı olduğu düşüncesi ile bu mali raporu hazırladık. Ayrıca devletin her türlü denetimine her an hazır bulunuyoruz. Bu konularda sizler tarafından istenecek her türlü ayrıntılı bilginin gerek Konseyimiz gerekse mali müşavirimiz tarafından verilmesi mümkündür.

Raporumuzu incelemenize saygılarımızla sunarız.

29 - 30 Haziran 1985
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ